

Zpráva o činnosti oddělení předmětů běžného užívání Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové za období od 1. 1. 2019 do 30. 09. 2019

Ve sledovaném období pracovnice oddělení hygieny předmětů běžného užívání Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje se sídlem v Hradci Králové:

- ✓ provedly **241 kontrol**, z toho **40 šetření** v tržní síti v souvislosti s ověřováním výskytu výrobků, které byly předmětem hlášení **RAPEX**, a 5 místních šetření,
- ✓ přijaly a řešily **12 podnětů** spotřebitelů,
- ✓ nařídily a vydaly celkem **8 opatření**, další opatření byla přijata a provedena provozovateli dobrovolně,
- ✓ uložily pravomocně celkem **14 pokut** v celkové výši **140 000 Kč**,
- ✓ odebraly **29 výrobků** k laboratorní analýze,
- ✓ odpovídaly na dotazy a poskytovaly informace občanům.

K **30. 9. 2019** bylo provedeno **celkem 196 kontrol** zaměřených na předměty běžného užívání (kosmetické přípravky, výrobky určené pro styk s potravinami, výrobky pro děti do 3 let) u výrobců, dovozců a v tržní síti.

88 kontrol bylo plánovaných, zaměřených zejména na plnění povinností kontrolované osoby, ověření správnosti příslušné dokumentace a značení dozorovaných výrobků. Dále proběhly **3 kontroly** u výrobců výrobků pro děti do 3 let, **4 kontroly** u výrobce kosmetických přípravků a **9 kontrol** výrobců materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami zaměřených na správnou výrobní praxi.

6 kontrol bylo provedeno na základě krajské priority zaměřené na internetový prodej předmětů běžného užívání k ověření správnosti příslušné dokumentace a značení dozorovaných výrobků. Ve 3 případech byly odebrány vzorky k laboratornímu vyšetření na zdravotní nezávadnost. Všechny 3 výrobky splnily požadavky na zdravotní nezávadnost ve sledovaných parametrech. Ve většině případů byly splněny požadavky platných právních předpisů, v menší míře chyběla informační či průvodní dokumentace nebo byly nedostatky v označení. V jednom případě byly zjištěny nedostatky v nedodržení správné výrobní praxe, označení, informační dokumentaci, notifikaci. Za výše uvedené nedostatky byly uloženy sankce.

4 kontroly byly zahájeny na základě pokynu hlavního hygienika zaměřeného na zdravotní rizika vybraných kosmetických přípravků s obsahem vonných látek (alergeny) a konzervačních látek.

6 kontrol za účelem kontroly odstranění závad a plnění povinností stanovených platnými právními předpisy.

Dalších **69 kontrol** bylo provedeno za účelem kontroly stažení z trhu výrobků, které byly vyhlášeny hlavním hygienikem ČR jako **nebezpečné**. Jednalo se o:

- hračky s nadlimitní hodnotou di(2-ethylhexyl)ftalátů (DEHP). Riziko obsahu (DEHP) spočívá v tom, že při hře mohou estery kyseliny ftalové přicházet do kontaktu s ústy a kůží dítěte, mohou přecházet do slin, ulpívat na rtech a sliznici a v neposlední řadě mohou být společně se slinami konzumovány. DEHP působí na reprodukční orgány.
- kosmetické přípravky z důvodu nevyhovujícího značení, ve většině případů nebyly uvedeny obsažené alergeny, neuvedení odpovědné osoby a obsah látek v rozporu se stanovenými požadavky (překročení limitu, obsah zakázané látky).

Riziko v případě vybraných vonných látek s prokazatelným alergenním potenciálem spočívá v tom, že je senzitivní osoba, které nejsou poskytnuty potřebné informace, vystavena nadlimitnímu obsahu těchto látek, které jsou významnou příčinou alergických (kontaktních) dermatitid.

Riziko pro spotřebitele při neuvedení odpovědné osoby je v případě nastalých zdravotních potíží v souvislosti s aplikací kosmetického přípravku, neboť toxikologická střediska nemají možnost zjistit podrobné informace o složení přípravku a zvolit tak rychlé a náležité lékařské ošetření.

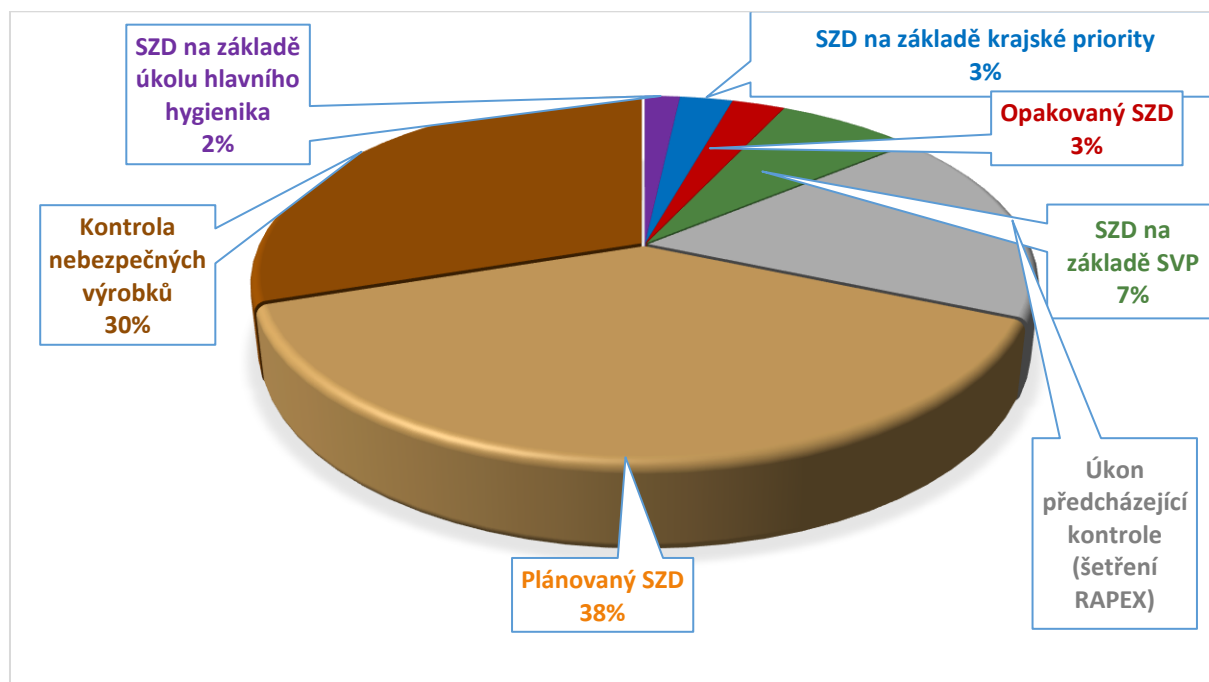
- výrobky určené pro styk s potravinami, které obsahovaly formaldehyd a melamin, olovo a kadmium v nadlimitním množství.

Riziko pro spotřebitele představuje akutní expozici malým dávkám formaldehydu, která vyvolává bolesti hlavy a zánět nosní sliznice. Formaldehyd dráždí oči a vyvolává slzení. Rychle se vstřebává kůží a může způsobovat podráždění nebo alergické reakce. Dle stanoviska Evropského úřadu pro bezpečnost potravin ze dne 16. 4. 2010 (Scientific Opinion on Melamine in Food and Feed) může melamin způsobit poškození ledvin. Riziko pro spotřebitele spočívá v tom, že při pití z takového předmětu určeného pro styk s potravinami může docházet ke kontaminaci rtů a nápoje toxickými kovy – olovem a kadmium a následně k jejich průniku do organismu člověka. Toxicita kadmia je vysoká a kadmium se dokáže hromadit v lidském organismu, hlavně v ledvinách a játrech. Detoxikace je pomalá a hrozí nebezpečí chronických otrav. U dospělých osob se trávicím ústrojím vstřebává až 10 % přijatého množství olova. U těhotných žen a malých dětí vstřebávání stoupá až na 40 %. Olovo prochází placentou, a proto je při expozici matky exponován i plod. Expozice olovem může vést k poškození celé řady orgánů: ledvin a jater, nervového systému, červených krvinek, cév a svalstva. Při nižších koncentracích dochází k neurologickým poruchám a poškození rozpoznávacích funkcí.

V tržní síti bylo provedeno **55 šetření**, při nichž byl ověřován výskyt **výrobků**, které byly předmětem hlášení **RAPEX** (systém rychlého varování – hlášení o výskytu nebezpečných spotřebitelských výrobků nepotravinářského charakteru v tržní síti EU). Jednalo se převážně o hračky (panenky, zvířátka, nafukovací výrobky, doktorské sety), kosmetické přípravky (např. přípravky pečující o vlasy, laky na nehty, dětské vlhčené ubrousky, body lotion) a 1 výrobek pro děti do 3 let (ohřívací lahev).

V tržní síti v Královéhradeckém kraji takové výrobky nalezeny nebyly.

Graf: Přehled kontrol dle druhu v %

Kontrola nebezpečných výrobků	69
SZD na základě SVP	16
SZD na základě úkolu hlavního hygienika	4
SZD na základě krajské priority	6
Úkon předcházející kontrole (šetření RAPEX)	40
Plánovaný SZD	88
Opakovaný SZD	6

Bylo přijato **12 spotřebitelských podnětů**. Jako oprávněné byly vyhodnoceny 4 podněty (prodej výrobků pro děti do 3 let, prodej kosmetických přípravků s prošlým datem minimální trvanlivosti). V 5 případech nebyla oprávněnost podnětu potvrzena, 3 podněty jsou v řešení.

Ve sledovaném období bylo pracovníci PBU uloženo:

- **8 opatření** - 6 x stažení výrobků z trhu a oběhu, 2x zákaz uvádění na trh, ve 3 případech došlo výrobcem a prodejcem ke stažení závadných výrobků z trhu dobrovolně.
- **14 pokut** v celkové výši **140 000,- Kč** za uvedení na trh nebezpečných výrobků, nesplnění povinností týkající se dokumentace, neuvedení povinných údajů na výrobcích.

V daném období bylo řešeno **16 dotazů** veřejnosti, nejčastěji na výrobu, dovoz kosmetických přípravků a potřebnou informační dokumentaci.

Odbor HV a PBU